

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

05.11.22 № *4-35/6-2022*

Dosarul nr. 12r-34/21

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Curtea de Apel Chișinău, remite în adresa Dvs., sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Rogac Lucian în numele învinutului Plahotniuc Vladimir, privind verificarea constituționalității prevederilor art. 312 alin. (5) CPP RM, conform încheierii nr. 12r-34/22 din 15.11.2022.

Anexă: materialele acumulate pe 30 file.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

GAFTON Alexandru

10:00
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. *2209*
"19" *12* *8* 20*22*

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.1. Avocat****1. Rogac****2. Lucian****3. MD 2004 - 2011****A.3. Instanța de judecată****1. CURTEA DE APEL CHIȘINĂU****2. Completul de judecată: Ghenadie Morozan; Stelian Teleucă; Alexandru Gafton****4. mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4****5. e-mail: cac@justice.md, tel: (022) 635-308**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

În fapt, în cadrul cauzei penale nr.2018978161, prin ordonanța procurorului în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Dumitru Raileanu, s-a dispus punerea sub sechestru asupra unor sume bănești aflte pe conturile BC MoldovaAgroindbanc SA, ce aparțin KRONIAKO MANAGEMENT LIMITED, al căror beneficiar final ar fi Vladimir Plahotniuc, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 21.07.2020, în lipsa apărătorului lui Vladimir Plahotniuc sau a KRONIAKO MANAGEMENT LIMITED, a fost examinat și admis demersul procurorului, fiind autorizată punerea sub sechestru asupra unor sume bănești aflte pe conturile BC MoldovaAgroindbanc SA, ce aparțin KRONIAKO MANAGEMENT LIMITED, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Încheierea dată a fost atacată cu recurs de către apărătorul Lucian Rogac în interesele lui Vladimir Plahotniuc, la moment cauza este pe rolul Curții de Apel Chișinău, fiindu-i atribuit nr.12r-34/21.

Prin urmare, normele a căror control al constituționalității se cere a fi verificat, au relevanță directă în examinarea cauzei de către instanța de recurs.

Notabil este faptul că, temei pentru emiterea Încheierii contestate a servit demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității și Cauze Speciale, Dumitru RAILEANU către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana în cadrul dosarului penal nr. 2018978161, privind autorizarea punerii sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune și eventualei confiscări speciale, a bunurilor deținute în calitate de beneficiar efectiv de către învinuitul în cauza penală enunțată *supra*.

Mai mult, la examinarea prezentei cauze, Curtea de Apel Chișinău, incontestabil urmează să facă trimitere la aceste prevederi legale, or, prin aceste norme se reglementează aplicarea sechestrului pe bunurile justițiabilului.

Imperios, necesită a fi menționat că, recurenții au înaintat recursurile și își întemeiază recursurile *inter alia*, în baza prevederilor art. 312 din Codul de Procedură Penală.

Mai mult, la examinarea prezentei cauze, Curtea de Apel Chișinău, incontestabil urmează să facă trimitere la aceste prevederi legale, or, potrivit art. 302 din CPP, hotărîrea judecătorului de instrucție referitoare la autorizarea măsurilor procesuale de constrîngere poate fi atacată cu recurs de către părți în instanța ierarhic superioară în termen de 3 zile. Recursul se examinează în condițiile art.311 și 312.

În cele din urmă, ținând cont de faptul că Curtea de Apel Chișinău la pronunțarea asupra cererilor de recurs, urmează să aplice art. 312 din Codul de Procedură Penală, iar, avocatul reprezintă drepturile și interesele lui Vladimir Plahotniuc a fost luată decizia de a sesiza Curtea Constituțională în vederea pronunțării asupra constituționalității acestor norme juridice.

C. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității alin. (5) art. 312 din Codul de Procedură Penală, expus în următoarea redacție: *în urma controlului judiciar efectuat, instanța de recurs pronunță una din următoarele decizii:*

- 1) admite recursul prin:
 - a) anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;
 - b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea ori de prelungire a arestării, sau aplicarea unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decât cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;

2) respinge recursul". Sub aspectul nereglementării exprese de norma contestată a împuterniciei instanței de recurs în partea ce ține de admiterea recursului cu ridicarea sechestrului aplicat pe bunurile justițiabilului, atunci când examinează recursurile privind aplicarea sechestrului pe bunurile justițiabilului dispuse în temeiul art. 302 din Codul de Procedură Penală.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate".

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică".

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional,

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia",

Articolul 15

Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea".

Articolul 20

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică,

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative".

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia.

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sânt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

Articolul 134

Statutul

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat".

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a

decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

(1) Legile și alte acte normative sau unde părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate".

Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122 din 14 martie 2003 republicat în M.O.. 2013. nr.248-251, art. 6691:

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(1) Procesul pena se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod. Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(2) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională".

Articolul 302. Controlul judiciar al legalității încheierii privind măsurile preventive aplicate și prelungirea duratei lor

(1) Controlul judiciar al legalității încheierii judecătorului de instrucție privind măsurile preventive aplicate și prelungirea duratei lor, adoptate în condițiile art. 308-310, se efectuează de către instanța judecătorească ierarhic superioară într-un complet format din 3 judecători.

(2) Instanța de recurs judecă recursul în decurs de 3 zile din momentul primirii lui.

(3) Controlul judiciar privind legalitatea arestării se efectuează în ședință închisă, cu participarea procurorului, învinutului, apărătorului și a reprezentantului lui legal. Neprezentarea bănuțului, învinutului care nu este privat de libertate și a reprezentantului lui legal, care au fost citați în modul prevăzut de lege, precum și a învinutului anunțat în căutare, nu împiedică examinarea recursului. La ședință pot fi invitați și martorii chemați de procuror, învinutul ori avocatul, neprezentarea cărora nu împiedică examinarea recursului. La solicitarea învinutului de a examina legalitatea arestării în ședință publică se aplică prevederile art. 308 alin. (5).

(4) La deschiderea ședinței de judecată în instanța de recurs, președintele ședinței anunță ce recurs va fi examinat, concretizează dacă persoanelor prezente la ședință le sînt clare drepturile și obligațiile lor. După aceea recurentul, dacă participă la ședință, argumentează recursul, apoi sînt audiate celelalte persoane prezente în ședință. Desfășurarea ședinței de judecată se consemnează în procesul-verbal, întocmit în condițiile prevăzute la art. 336, care se aplică în modul corespunzător. Controlul judiciar se efectuează în limita materialcilor prezentate de procuror și examinate de către judecătorul de instrucție, cu participarea părții apărării. În cazuri excepționale cînd au apărut circumstanțe inexistente la momentul examinării demersului de către judecătorul de instrucție, instanța de recurs, la cererea părților, poate să examineze și alte materiale, asigurînd în prealabil părților posibilitatea și timpul necesar de a lua cunoștință de acestea și de a se expune pe marginea lor.

(5) În urma controlului judiciar efectuat, instanța de recurs pronunță una din următoarele decizii:

1) admite recursul prin:

a) anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;

b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea ori de prelungire a arestării, sau aplicarea unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decît cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;

2) respinge recursul.

(6) În cazul în care în ședința de judecată nu au fost prezentate materiale ce confirmă legalitatea aplicării măsurii preventive respective sau prelungirii duratei ei, instanța de recurs pronunță decizia de anulare a măsurii preventive dispuse sau, după caz, a prelungirii duratei ei și eliberează persoana reținută sau arestată.

(7) Copia de pe decizia instanței de recurs sau, după caz, mandatul de arestare ori de prelungire a arestării se înmânează procurorului, învinutului imediat, iar dacă a fost pronunțată o decizie prin care a fost anulată măsura preventivă sau anulată prelungirea duratei acesteia, mandatul respectiv se transmite neîntârziat la locul de deținere a persoanei arestate sau, respectiv, la secția de poliție de la locul de trai al bănuțului, învinutului. Dacă persoana în privința căreia a fost anulată arestarea preventivă sau arestarea la domiciliu ori care a fost eliberată provizoriu, participă la ședința de judecată, ea se eliberează imediat din sala de ședință.

(8) În caz de respingere a recursului, examinarea unui nou recurs privind aceeași persoană în aceeași cauză se admite la fiecare prelungire a duratei măsurii preventive respective sau la dispariția temeiurilor care au servit la aplicarea sau prelungirea arestului.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului ratificată de Republica Moldova la 01.02.1998:

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 1 Protocolul nr. 1

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție¹

Onorată Curte, considerăm că dispoziția alin. (5) art. 312 din Codul de Procedură Penală, expusă în redacția: *în urma controlului judiciar efectuat, instanța de recurs pronunță una din următoarele decizii:*

1) admite recursul prin:

a) anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;

b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea ori de prelungire a arestării, sau aplicarea unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decât cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;

2) respinge recursul", este neconstituțională, contravine prevederilor Constituției Republicii Moldova precum și a Tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, sub aspectul nereglementării exprese a împuterniciei instanței de recurs în partea ce ține de: admiterea recursului cu ridicarea sechestrului aplicat be bunurile persoanei, atunci când examinează recursurile privind aplicarea sechestrului pe bunurile persoanei dispuse în temeiul art. 302 din Codul de Procedură Penală.

1. Încalcă dreptul fundamental al persoane de acces la justiție, la remediul efectiv, dreptului de proprietate și a dreptul de a își cunoaște drepturile și îndatoririle.

Dispoziția legală reflectată la art. 312 alin. (5) din Codul de Procedură Penală, în redacția actuală: *în urma controlului judiciar efectuat, instanța de recurs pronunță una din următoarele decizii:*

1) admite recursul prin:

a) anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;

b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea ori de prelungire a arestării, sau aplicarea unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decât cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;

2) respinge recursul", este redactată astfel încât admite ingerințe semnificative în dreptul persoanei de a avea un proces echitabil, dreptul la un remediu efectiv și a dreptului de proprietate, precum și a dreptului de a cunoaște drepturile și îndatoririle.

Or, potrivit art. 302 alin. (2) din Codul de Procedură Penală, hotărârea judecătorului de instrucție referitoare la autorizarea măsurilor procesuale de constrângere poate fi atacată cu recurs de către părți în instanța ierarhic superioară în termen de 3 zile. **Recursul se examinează în condițiile art.311 și 312.**

Însă, reieșind din împuternicirile instanței, oferite de art. 312 alin. (5) din Codul de Procedură Penală, identificăm că instanța nu are o împuternicire la pronunțarea decizii, privind admiterea recursului cu ridicarea sechestrului de pe bunurile persoanei, atunci când examinează recursurile privind ridicarea sechestrului aplicat în condițiile art. 302 din Codul de Procedură Penală. Dreptul discricionar în condițiile art. 312 alin. (5) din Codul de Procedură Penală este limitat exclusiv la 3 împuterniciri, *admite recursul prin: a) anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;*

admite recursul prin: b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea ori de prelungire a arestării, sau aplicarea unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decât cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;

2) respinge recursul."

O eventuală împuternicire legată de admiterea recursului cu ridicarea sechestrului pe bunurile persoanei aplicate în condițiile art. 302 din Codul de Procedură Penală instanța de recurs nu are.

Respectiv, când instanța de recurs examinează o cerere de recurs împotriva măsurii procesuale de constrângere „punerea bunurilor sub sechestru”, această instanță, (în cazul în care justițiabilul contestă încheierea judecătorului de instrucție prin care a fost admis demersul procurorului de punere a bunurilor sub sechestru), nu are efectiv împuternicirea de a îi admite justițiabilului acest recurs, chiar și în cazul în care recursul este întemeiat.

Or, art. 312 alin. (5) din Codul de Procedură Penală nu reglementează o asemenea împuternicire instanței.

Astfel, în acest sens, legiuitorul a omis să reglementeze această împuternicire a instanței de recurs, însă, atât timp cât o asemenea competență i-a fost oferită instanței, (reieșind din art. 302 alin. (2) din Codul de Procedură Penală), urma incontestabil ca legiuitorul să reglementeze și acest aspect.

Pe cale de consecință, omisiunea reglementării acestui aspect (împuternicirii exprese a instanței de recurs cu dreptul de a admite recursul și ridica sechestrul de pe bunurile persoanei) încalcă dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv. Drepturile fundamentale garantate de art. 20, 119 din Constituția Republicii Moldova, art. 6, 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Or, justițiabilii din start sunt privați de dreptul la un proces echitabil și recurs efectiv, dat fiind că legiuitorul nu i-a oferit instanței de recurs competența/împuternicirea de admitere a unor asemenea categorii de recursuri.

Pe cale de consecință, în lipsă de împuternicir/competență, instanța este nevoită să respingă toate recursurile privind contestarea punerii bunurilor sub sechestru, înaintate de către justițiabili.

Prin urmare, identificăm că această omisiune a legiuitorului, are un impact direct asupra drepturilor fundamentale a justițiabilului. Ingerința în dreptul la un proces echitabil, la un remediu efectiv, este dictată de faptul că legiuitorul i-a oferit justițiabilului dreptul de a contesta aplicarea măsurii procesuale de constrângere, însă, legiuitorul nu i-a oferit instanței de judecată nu împuterniciri de a soluționa/examina o asemenea contestație.

Respectiv, justițiabilul beneficiază doar parțial de acest drept, mai bine spus iluzoriu, însă, drepturile garantat de Constituția Republicii Moldova și nemijlocit Tratatelor Internaționale trebuie să fie concrete și efective.

În speță, justițiabilul nu beneficiază de un drept concret și efectiv, motiv din care solicită intervenția Curții în acest sens.

Subsecvent, menționăm că eminența reglementării împuternicirii instanței de recurs de admitere a recursului cu ridicarea sechestrului pe bunurile justițiabilului, derivă din respectarea întocmai și a dreptului la proprietate garantat de art. 46 din Constituția Republicii Moldova și de art. 1 Protocolul nr. 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încheiat la Paris la 20.03.1952, care prevede că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Omisiunea reglementării unor asemenea împuterniciri, duce la imposibilitatea justițiabililor să își apere dreptul de proprietate și nemijlocit să își exercite toate atributele caracteristice dreptului de proprietate.

Or, aplicarea sechestrului pe bunuri, presupune limitarea exercitării de către subiectul de drept a atributelor caracteristice dreptului de proprietate, posesiunea, folosința și dispoziția, fapt care îngreșează semnificativ drepturile garantate la nivel național și internațional justițiabilului.

Întru definitivarea faptului că, aplicarea sechestrului pe bunurile persoanei reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate, menționăm că în Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 05.04.2019, la pct. 23-24 Curtea a menționat că, [...], aplicarea sechestrelor în privința bunurilor mobile sau imobile poate constitui o ingerință în dreptul de proprietate al debitorului (a se vedea, mutatis mutandis, hotărârea Curții Europene în cauza *Luordo v. Italia*, 17 iulie 2003, § 67, în care restrângerea drepturilor unei persoane de a administra și de a dispune de bunurile sale într-o procedură de insolvență (similară unei proceduri de executare silită) a fost considerată de Curte drept o ingerință în dreptul de proprietate sub forma controlului folosinței proprietății, în sensul celui de-al doilea paragraf al articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție).

În aceeași ordine de idei, accentuăm că, exigențele preeminenței dreptului presupune, *inter alia*, asigurarea de către stat (legiuitor) a respectării caracterului de legalitate, calitate, accesibilitate, previzibilitate și certitudine juridică la adoptarea anumitor legi.

În acest sens, în cauza *Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, 1979, Rekvényi contra Ungariei, 1999, Rotaru împotriva României, 2000, Damman împotriva Elveției, 2005*, CtEDO a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu **suficientă precizie**, pentru a permite individului să-și regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”; „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane – care, la nevoie poate apela la consultanță de specialitate – să își corecteze conduita”; **„în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice”**. Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu, dezvoltat în dreptul comunitar, și anume principiul încrederii legitime.

Cu titlu informativ, aducem la cunoștință și faptul că, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene (de exemplu cauzele *Facini Dori v Recre, 1994, Foto-Frost v Hauptzollant Lübeck-Ost, 1987*), principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă, de asemenea, impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice, stabilitatea regulilor instituite prin acestea.

Paralel, statuăm și faptul că Curtea Constituțională, în pct. 62 din Hotărârea nr. 7 din 24.05.2012, menționează că, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție.”

Așadar, prin prisma argumentelor invocate *supra*, considerăm că această normă supusă controlului constituționalității încalcă dreptul fundamental al persoanei de acces la justiție, dreptul de proprietate, dreptul la apărare și dreptul la un remediu efectiv, totodată, contravine prevederilor art. 23 din Constituția Republicii Moldova și a Convenției Europene a Drepturilor Omului, motiv pentru care solicităm declararea neconstituționalității acestei norme.

În baza argumentelor expuse *supra*, solicităm înaltei Curți, recunoașterea neconstituționalității dispoziției legale în urma controlului judiciar efectuat, instanța de recurs pronunță una din următoarele decizii:

1) admite recursul prin:

a) anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;

b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea ori de prelungire a arestării, sau aplicarea unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decât cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;

2) respinge recursul", redată de art. 312 alin. (5) din Codul de Procedură Penală, sub aspectul nereglementării exprese de norma contestată a împuterniciei instanței de recurs în partea ce ține de admiterea recursului cu ridicarea sechestrului aplicat pe bunurile justițiabilului, atunci când examinează recursurile privind aplicarea sechestrului pe bunurile justițiabilului dispuse în temeiul art. 302 din Codul de Procedură Penală.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

Nu există documente relevante.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării²

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice

Avocat Lucian Rogac

incontestabil urmează să aplice dispoziția legală, stabilită de art. 312 alin. (5) din CPP. Totodată, necesită a fi specificat că Curtea până la momentul depunerii prezentei cereri nu s-a pronunțat asupra neconstituționalității acestei norme, iar excepția este ridicată de către reprezentantul părții în proces. Prin urmare, având în vedere cele menționate, constatăm că sunt întrunite condițiile redade de art. 7 alin. (3¹) din CPP, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, totodată specificăm că, există temei legal de a admite prezenta cerere, motiv din care solicităm instanței de recurs să ridice excepția de neconstituționalitate în temeiul prevederilor legale invocate.

5. *Audiind participanților la proces, studiind materialele dosarului, Colegiul penal consideră că cererea avocatul Rogac Lucian interesele cet. Plahotniuc Vladimir privind excepția de neconstituționalitate și control al constituționalității art. 312 alin. (5) Cod Procedură Penală urmează a fi admisă, din următoarele considerente:*
6. *În conformitate cu art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.*
7. *Conform art. 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.*
8. *Prin Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), s-a examinat sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 9 decembrie 2015, în temeiul articolelor 135 alin.(1) lit. b) din Constituție, 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova hotărând: - în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; - excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; - sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și Judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; - judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții

Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și Judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

- 9. Conform art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.
- 10. Așadar, motivele prezentei sesizări au fost consolidate în baza art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova, iar circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016. Prin urmare cererea avocatului Rogac Lucian interesele cet. Plahotniuc Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate art. 312 alin. (5) Cod penal, urmează a fi admisă.
- 11. Totodată, se menționează, cu derogare de la regula generală instituită în art. 7 alin. 3² Cod de procedură penală potrivit căreia *ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate dezbaterile judiciare se suspendă*, că la caz se impune imposibilitatea suspendării procedurii de examinare a recursului depus împotriva încheierii de prelungire a măsurii preventive.
- 12. În același timp, Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, în pct. 83 prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.
- 13. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său relevă, că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
- 14. De asemenea, în pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, se indică că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.
- 15. În acest context, Colegiul penal relevă, că potrivit Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016 în contextul lit. c) pct. 2) al acesteia vizează una din solicitările

avocatului Rogac Lucian în numele învinuitului Plahotniuc Vladimir, înaintate prin cererea depusă la data de 07.11.2022 și susținute în ședința de judecată în instanța de recurs, care are ca obiect de studiu cererea de recurs a avocatului Rogac Lucian în numele învinuitului Plahotniuc Vladimir împotriva încheierii Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 21 iulie 2020, prin care a fost admis demersul procurorului privind autorizarea punerii sub sechestru , în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune și eventualei confiscări speciale, a bunurilor deținute în calitate de beneficiar efectiv de către învinuitul Plahotniuc Vladimir Gheorghe.

- 16. Prezenta sesizare a fost înaintată de avocatul Rogac Lucian în numele învinuitului Plahotniuc Vladimir întemeind motivele în baza Constituției, iar obiectul excepției este cuprins de categoriile indicate la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, prin urmare cererea privind sesizarea Curții Constituționale, de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.312 alin.5 Cod de procedură penală, urmează a fi admisă, cu suspendarea procesului penal în temeiul art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală.
- 17. În temeiul celor elucidate și expuse, în conformitate cu prevederile art. art. 7, 342 Cod de procedură penală, art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

DISPUNE:

Admite cererea înaintată de avocatul Rogac Lucian în numele învinuitului Plahotniuc Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.312 alin. (5) Cod de procedură penală.

Se expediază sesizarea avocatului Rogac Lucian în numele învinuitului Plahotniuc Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.312 alin. (5) Cod de procedură penală către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Se suspendă judecarea recursului avocatului Rogac Lucian în numele învinuitului Plahotniuc Vladimir, declarat împotriva încheierii Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 21.07.2020 privind autorizarea punerii bunurilor sub sechestru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecător

judecător

judecător

GAFTON Alexandru

TALPĂ Boris

MOROZAN Ghenadie

COPIA CORESPUNDE
CU ORIGINALUL

Judecător Gafton Alexandru
Semnătura